

FÅGLAR

I ÖSTRA
SMÅLAND

nr 1/2023

Innehåll 1/2023

Ledare: Åke Nilsson

Birdlife håller koll på fåglarna 1

Uppsats:

Åke Nilsson: Vinterfåglar inpå knuten 2023 blev den 18:e i ordningen 2

Åke Nilsson: I 57 år har det räknats sjöfåglar i januari i Sverige 10

Övrigt:

Inventering av storskarv 2023 18

Gissa fågeln! 20

ÖSOF håller årsmöte söndagen den 16 april 21

Framsida: Storskarv

Foto: Åke Nilsson

Baksida: Talgoxe

Foto: Sture Ljungblom

Fåglar i östra Småland

årg 35 * 2023

Utgiven av Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF)

Redaktör och ansvarig utgivare:

Ansvarig för **adressändringar**

Åke Nilsson, Stenåldersvägen 26, 572 40

Oskarshamn, tel. 0704614938.

e-post: nilsson.ake@hotmail.com

Tidskriften utkommer med tre nummer per år. Samtliga nummer är helt digitala. Medlemmar i Birdlife Sverige bosatta i östra Småland, är automatiskt anslutna till ÖSOF. För att erhålla tidskriften betalas kr 150:- på bankgiro **5174-0983**. Medlem som inte är Birdlife-ansluten kan bli medlem och få tidskriften genom att betala 150 kr. Nu kan man bli medlem genom att vara medlem i några av lokalföreningarna. Kontakta din lokalklubb för mer information. Medlemmar utanför Sverige betalar 250 kr. Prenumerationspriset för bibliotek och institutioner är 150 kr.

ÖSOF är en regionalförening till Birdlife Sverige. Föreningens syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan inom fastlandsdelen av Kalmar län.

ÖSOF:s styrelse:

Ordförande: Åke Nilsson

Kassör: Lars-Olof Eriksson, Spannlandsgatan 4D, 703 46 Örebro, tel. 0768420792

Övriga styrelseledamöter: Ulf Edberg Nybro, Torgny Berntsson Emmaboda, Jan Ottosson Kalmar, Jan Karlsson Hultsfred, Jan Brenander Oskarshamn, Magnus Lanner vice ordf, Västervik, Larsgunnar Nilsson Västervik.

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Rapportmottagare: Calle Ljungberg, Södra Långg. 27A, 570 82 Målilla, 070-660 33 93

Övriga ledamöter: Christer Håkansson, Åke Nilsson, Peter Sieurin och Mathias Näslund.

Hemsida: <https://osof.se>

Ledare

Birdlife håller koll på fåglarna

Årets första nummer av Fåglar i östra Småland fokuserar på två olika typer av inventeringar. Den ena är Vinterfåglar inpå knuten, som var tänkt att väcka det allmänna fågelintresset. Nu, efter 18 år, har den också blivit en värdeämätare på förändringar av vår närmiljö utifrån bl.a. klimatförändringar. Det kan man se genom att arter observeras allt längre mot norr exempelvis koltrast, nötväcka och rödhake. Den andra inventeringen är sjöfågelräkningen, som görs i januari (Midvinterräkningar) och september. Dessa startade 1967 resp. 1973 och har därmed, tack vare en lång obruten tidsserie, blivit viktiga när det gäller att förstå hur populationerna av våra sjöfåglar förändras under åren. I januari är gräsand och vigg de talrikaste sjöfågeln.

I *Sveriges fåglar 2022 – Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget i fjällvärlden?* kan man se en översikt över antalsförändringar. Då handlar det om hela Sverige inte bara fjällvärlden. Man visar två tidsserier, en på 20 år och en på 10 år, hos svenska häckande arter där minst 5 individer per år inräknas på standardrutterna (totalt 188). Detta är rutter som är 8 km långa och är spridda över landet. I de flesta fall är detta talrika och väl spridda, huvudsakligen dagaktiva, fågelarter.

Enligt inventeringarna med standardrutterna har det varit en kraftig ökning (mer än 5% per år) för 11 arter under perioden 2002-2021. Dessa är snatterand, havsörn, röd glada, fjällpipare, kärrsnäppa (nordlig), gulärta (sydlig), gårdsmyg, gransångare (både nordlig och sydlig), mindre flugsnappare, steglits, gråsiska (sydlig). Det har varit en svag ökning (mindre än 5 %) för 42 arter, men också en kraftig minskning (mer än 5 % per år) för 6 arter: bläsand, ejder, småtärna, backsvala, grönfink och ortolansparv. Det har även varit en svag minskning (mindre än 5% per år) för 47 arter.

Ytterligare 69 arter presenteras i en översikt över antalsförändringar under 20 respektive 10 år hos svenska häckande arter/underarter som inte täcks särskilt väl, eller inte alls, av standardrutterna. I de flesta fall är detta mindre talrika arter, sådana med mer begränsad utbredning eller arter som helt eller delvis är nattaktiva. Det ger sammanlagt ca 250 häckande arter i Sverige. Ytterligare några stycken arter har häckat oregebundet under 2000-talet. Inventeringar behövs för att vi ska veta vad som händer med våra fåglar och för att vi vid behov ska kunna sätta in rätt åtgärder. Underlagen vid anläggandet av exempelvis vindkraftsparker och skogsavverkningar ska bygga på fakta och inte gissningar och tyckanden.

Åke Nilsson, ordförande och redaktör

Vinterfåglar inpå knuten 2023 blev den 18:e i ordningen!

Text Åke Nilsson

Foto Sture Ljungblom

Fåglar i östra Småland har uppmärksammat fågelräkningen Vinterfåglar inpå knuten vid ett flertal tillfällen. Den senaste var i FiöSm 1/2022. Genom åren har Paul och Kerstin Sieurins matning i Saltvik i Oskarshamn följts. De har varit med från start 2006 fram till 2021 då de sålde sitt hus. Nu hoppas vi att Sieurin nya grannar tar upp matningen hos sig efter att de flyttat in i grannhuset under 2022. De har räknat under 2023 vilket gör att det saknas ett år av räkning. Nu är årets siffror inte på samma nivå som för Sieurins, men eftersom de nya grannarna är nybörjare på både fåglar och fågelmatning i större skala så får vi se vad det kan bli för siffror framöver.

Gråsparv ligger på plats 10 när det gäller fågelmatningarna i Sverige 2023.

Årets talrikaste art i Sverige blev, liksom samtliga tidigare år, talgoxe. Blåmes och pilfink håller ställningarna som art nummer två och tre. Enligt Birdlife Sverige var årets 10 i topp på de svenska fågelmatningarna enligt följande (Inom parentes anges förra årets placering):

1. Talgoxe (1)
2. Blåmes (2)
3. Pilfink (4)
4. Domherre (5)
5. Koltrast (7)
6. Skata (8)
7. Grönfink (11)
8. Gulsparv (9)
9. Kaja (10)
10. Gråsparv (12).

Vid 2023 års räkning var det lite färre rapporter jämfört med de båda tidigare åren. Det beror säkert på vädret. Om det inte är "riktigt" vinterväder verkar inte lika många vara så intresserade att

Blåmes är nummer två på listan och steglits på plats nummer 13 i Sverige 2023

rapportera in sina observationer. Det var lite grått och trist i stora delar av Sverige under räkningsdagarna. Året gav inga invasionsfåglar i stora delar av landet. I Blekinge blev ändå bergfink, som vissa år kan uppträda i stora antal, den talrikaste arten vid fågelmatningarna.

I Kalmar län, under räkningen 2023, har det rapporterats från 746 matningar av 731 rapportörer. Totalt i länet blev det 39 398 individer.

Enligt Birdlife Sverige var de talrikaste arterna vid fågelmatningarna i Kalmar län enligt följande: 1. Talgoxe, 2. Pilfink, 3. Blåmes, 4. Gulspurv, 5. Gråspurv, 6. Kaja, 7. Koltrast, 8. Grönfink, 9. Domherre, 10. Skata. Det är exakt samma 10 arter som för hela Sverige, men i en annan ordning. Talgoxen är som alltid den klara vinnaren. Gläd-

jande är att grönfinken är tillbaka på 10 i topplistan. Den har varit drabbad av en parasit som heter gulknopp med start för ca 15 år sedan. Det har gjort att den minskat med ca två tredjedelar sedan 2008. I ledaren i denna tidning nämns just grönfinken som en av sex arter som minskat mest i Sverige. Nu ser det ut som att det har skett en vändning eller åtminstone att minskningen planat ut.

Talgoxen är som vanligt ohotad. I Kalmar län räknades 6037 stycken vid matningarna 2023. Det är en liten ökning jämfört med föregående år. Blåmesen är ”bara” på tredje plats i Kalmar län med 4110 individer slagen av pilfink med 4200 räknade fåglar. Det betyder att pilfink och blåmes bytt plats med varandra sedan räkningen av Vinterfåglar inpå knuten 2022.

Tabell 1. Resultat Vinterfåglar inpå knuten för östra Smålands kommuner 2021-2023.

Kommun	Mat-ningar	Mat-ningar	Mat-ningar	Rappor-törer	Rappor-törer	Rappor-törer	Indivi-der	Indivi-der	Indivi-der
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Emmaboda	37	41	38	36	40	38	2041	2374	1549
Nybro	55	61	61	53	60	59	3182	2937	2924
Torsås	26	22	28	25	22	28	1470	915	1479
Kalmar	146	139	197	145	138	195	7131	6007	9689
Mönsterås	57	46	59	57	46	58	2758	1998	2927
Högsby	19	22	22	19	22	22	1043	1419	1558
Oskarshamn	50	48	67	50	48	67	2444	2192	3243
Hultsfred	36	36	43	36	36	42	2039	2022	2403
Vimmerby	34	31	37	34	31	36	1869	1863	2178
Västervik	105	113	148	100	108	146	4807	4257	7583
Summa	565	559	700	555	551	691	28784	25984	35533

Nötväcka ses på många matningar, men inte i så stora antal. Det är ofta ett par som hävdar revir och kör bort övriga rivaler.

I östra Småland är det samma topp 10 arter som för Sverige i övrigt och i Kalmar län (se tabell 2 på nästa sida). Den inbördes ordningen är lite annan. Det som sticker ut är att bergfink slår sig in på 10 i topplistan hos de tre sydligaste kommunerna. I Nybro på plats 6 och i Emmaboda på plats 3. I Kalmar är den på 7:e plats men i Västervik ligger den inte ens på 20 i topplistan. Det har säkert att göra med de stora ansamlingarna i Blekinge som spillt över till de södra kommunerna i östra Småland. En annan art som sticker ut i Emmaboda är steknäck som hamnar på 6:e plats. Sidensvans är den 3:e vanligaste i Torsås kommun.

Några andra lite mer ”udda” arter som observerats är bl.a. gräsand med 76 fåglar i Emmaboda och 68 i Högsby. En del arter som har övervintrat tack vare den milda vintern är exempelvis 2 starar och 5 järnsparvar, men även 13

Fasan var på 29:e plats i Sverige men på 26:e plats i Kalmar län 2023. De plockar upp frön som övriga fåglar sprätt ut.

skogsduvor i Kalmar kommun. Från Västervik rapporteras 1 dubbeltrast, 1 svarthätta, 3 starar och 4 skogsduvor. Från Nybro rapporterades 1 sparvuggla och 4 råkor. I Oskarshamn fanns följande udda arter vid matningarna: 1 vinterhämling, 1 varfågel, 1 nötkråka och 1 duvhök. Även i Hultsfred sågs 1 vinterhämling, 1 skogsduva och 3 sparvhökar. I Kalmars, Oskarshamns och Västerviks kommuner har det rapporterats hela 45 arter från fågelmatningarna 2023.

För hela Sverige är det 64 olika arter rapporterade. Det mest udda där är: 1 lappsparv, 16 bändelkorsnäbbar, 38 tallbitar, 59 snösparvar, 203 lavskrikor, 11 rödvingetrastar och hela 73 lappmesar.

Vill du läsa mer om räkningen så hittar du det via följande länk: <https://vinterfaglar.se>

Tabell 2. De 15 vanligaste arterna vid fågelmatningarna i östra Småland 2023.

		Nybro	Emma- boda	Kalmar	Möns- terås	Oskars- hamn	Västervik	Högsby	Torsås	Vim- merby	Hults- fred	Sum- ma
1	Talgoxe	536	323	892	437	387	920	205	146	376	386	4608
2	Blåmes	340	250	785	302	296	547	100	159	201	230	3210
3	Pilfink	228	101	896	221	124	358	85	198	107	109	2427
4	Gulspurv	275	125	491	234	194	499	71	46	212	264	2411
5	Domherre	265	157	200	161	130	206	71	29	159	176	1554
6	Kaja	130	60	556	83	67	130	106	94	49	113	1388
7	Koltrast	105	78	428	144	129	232	35	67	24	52	1294
8	Grönfink	104	65	287	124	92	196	49	25	104	103	1149
9	Skata	138	58	285	114	87	181	45	46	91	66	1111
10	Gråspurv	87	7	311	90	104	269	4	67	47	73	1059
11	Bergfink	215	233	391	38	19	5	11	55	9	6	982
12	Sidensvans	25	7	130	69	118	190	12	161	59	39	810
13	Nötväcka	106	63	147	72	77	120	19	26	49	62	741
14	Stenknäck	79	93	143	51	52	91	22	43	25	9	608
15	Grönsiska	52	42	64	82	69	63	44	7	59	40	522

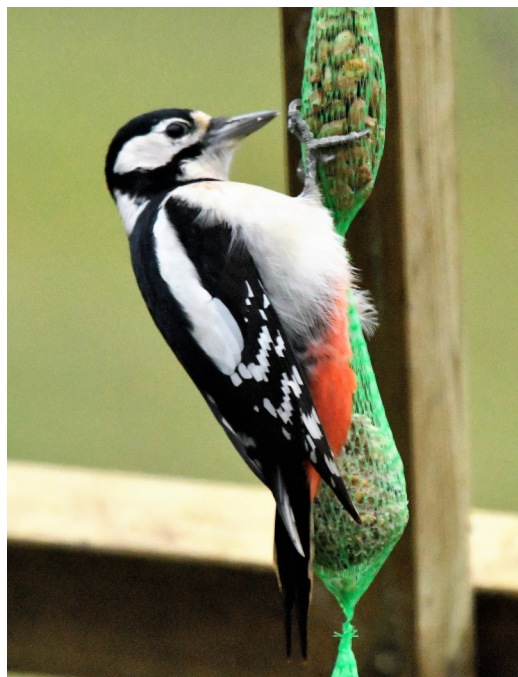

Steglits är en flocklevande fågel efter häckningstid och kan ses då vid fågelmataren.

Sieurins 16 år vid matningen

Paul och Kerstin Sieurin har som nämnts tidigare i uppsatsen varit med sedan starten 2016. 2021 sålde de sitt hus och därmed blev det deras sista räkning i Saltvik i Oskarshamn. En tabell på alla deras arter från 2006 till 2019 publicerades i FiöSm 1/19 på sid. 19. Nu kompletterar vi tabellen med ytterligare två år på nästa sida. Genom åren har de fått ihop hela 32 arter vid räkningen i samband med Vinterfåglar inpå bara knuten. Antalet arter i medeltal per år har varit 18 stycken. De har räknat 1459 individer just under Vinterfåglar inpå knuten under 16 år. Här vinner gulsparv i överlägsen stil med 332 individer. Talgoxe blir nummer två med 121 individer och grönfink på tredje plats med 108 individer. När det gäller grönfinken så är de stora antalen före 2015 innan viruset gulknopp började härja. Deras 10 talrikaste arter genom åren är enligt följande:

1. Gulsparv 332
2. Talgoxe 121
3. Grönfink 108
4. Stenknäck 97
5. Blåmes 92
6. Stjärtmes 68
7. Grönsiska 65
8. Domherre 62
9. Koltrast 61
10. Gråsiska 45

Större hackspett har setts med 23 individer genom åren vid matningen i Saltvik

Sieurins lista avviker på flera punkter mot övriga Sverige och östra Småland. Att gulsparv skulle toppa är lite oväntat. Det kan höra ihop med vad man har för mat på sin matning. Gulsparvar gillar framförallt havre. Stenknäck på fjärde plats sticker också ut. I östra Småland var den på 14:e plats 2022 och för hela Sverige först på 24:e plats. En 6:e plats för stjärtmes skiljer sig också rejält mot en 15:e plats för hela Sverige 2022. Lite mer udda arter genom åren har varit exempelvis 1 kattuggla 2011, 1 rödvingetrast 2010 och 4 kajor 2014.

Tabell 3. Observationer vid fågelmatning (Vinterfåglar inpå knuten) i Saltvik, Oskarshamn av Paul och Kerstin Sieurin 2006-2021.

	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	Totalt
Gräsand						2											2
Fasan	3	4	3		2			2	4	7	5	4	4		5		43
Sparvhök		1		1	1	1	1	1		1				1		1	9
Ringduva							2						1	1			4
Kattuggla						1											1
Större hack.		1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	23
Sidensvans	3											2					5
Rödhake			1							1	1			1		1	5
Koltrast	3	6		1	4	1	2	2	6	9	4	7	4	3	2	7	61
Björktrast					6			3				1		1			11
Rödvingetrast					1												1
Stjärtnes				12			8	6	4	7	8		10	6	2	5	68
Entita	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	31
Blåmes	3	2	4	18	2	3	4	5	6	6	6	6	6	5	6	10	92
Talgoxe	3	10	8	12	4	7	6	10	4	5	4	8	5	12	8	15	121
Nötväcka	1		2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	21
Trädkrypare	1		1	1				1	1			1					6
Stare																1	1
Nötskrika	4	3		1	4	3		3	3	3	1			1	2		28
Skata	2	7	2	2	2	2	7	1	3	3	2	2	2	1	2	2	42
Kråka						2	2	1	4	1							10
Pilfink	1	1		1			5	6	4	2	4	1	1	1	2		29
Bofink		2	2	2		1		1		3	6		4	2	4	2	29
Bergfink	30	1	20	5	17		1	2			2			10		10	98
Grönfink	8	4	13	20	2	29	8	3	5	2	3	3		4	2	2	108
Steglits							5										5
Grönsiska	1	10	6	1		1	31	2	6	1	3		3				65
Gråsiska		3		6		2			1			1	2	30			45
Domherre	2	2		6		4	14		5	2	8	3	4	3	3	6	62
Stenknäck	4	1	4	10	2	4	14	1	7	5	10	15	11	3		6	97
Gulspurv	17	20	21	8	10	20	8	30	25	30	20	25	20	25	18	35	332
kaja									4								4
Antal arter	17	18	15	20	16	19	19	21	20	20	19	17	17	21	15	17	1459

Åke Nilsson: Vinterfåglar inpå knuten 2023 blev den 18:e i ordningen

Grönsiska var på 15:e plats i östra Småland 2023. Foto: Åke Nilsson

Gråsiska är inte vanlig på fågelmatbordet om det inte är invasionsår. Foto: Åke Nilsson

Nötkråka är en ovanlig gäst vid matbordet men 306 fåglar sågs i Sverige 2023.

I 57 år har det räknats sjöfåglar i januari i Sverige

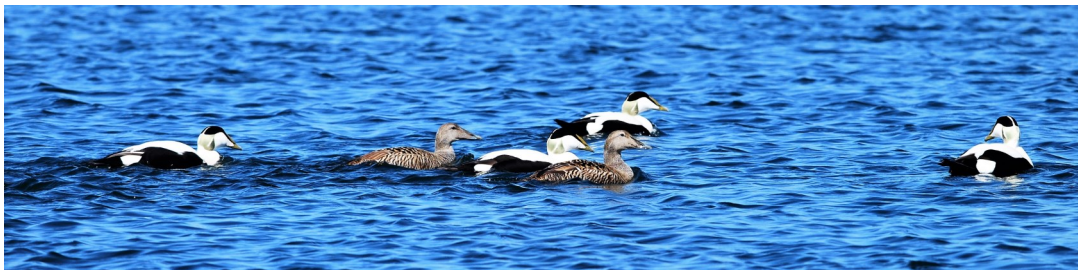
I januari 1967 startade Leif Nilsson på Lunds universitet sjöfågelräkningarna i Sverige. Denna inventering kompletterades med en septemberinventering 1973. Inom ÖSOF:s verksamhetsområde har inventeringar av sjöfåglar åt Lunds universitet gjorts från 1970.

Bakgrund

Sverige och ett flertal andra länder startade januariräkningen (midvinterinventeringen) av sjöfåglar 1967. Inventeringsserien av sjöfåglar är därmed en av de längsta för svenska fåglar. Inventeringen ingår som en del i Wetlands international fågelräkning. De koordinerar sjöfågelräkningar på internationell nivå. Wetlands international är en global ideell organisation som jobbar med att bevara och restaurera våtmarker. Vill man läsa mer om Wetlands international arbete så hittar man mer information på följande hemsida: <https://www.wetlands.org>. Den s.k. septemberräkningen av rastande sjöfåglar startade 1973. Leif Nilsson vid Lunds universitet koordinerade inventeringarna fram till 2018 men från 2019

är det Svensk Fågeltaxering (Biologiska institutionen vid Lunds universitet) som ansvarar. Svensk Fågeltaxering har flera delprogram. Det är standardrutter, sommarpunktrutter, vinterpunktrutter, kustfågelrutor, nattrutor, sjöfågelrutter häckningstid och sjöfågel höst och vinter. De representerar Sverige i det europeiska nätverket för fågelövervakning (EBCC). Ett stort tack till Fredrik Haas för framtagandet av siffrorna i östra Småland

Kuststräckan i Sverige är uppdelad i olika sektorer som är lika för både januari- och septemberräkningen. Mindre sjöar är ofta en egen sektor medan stora sjöar, åar och älvar är uppdelade i flera. Rapportering sker smidigast via Bio-Collect där man också kan se samtliga sektorer för hela Sverige. Om du själv

Ejder är en art som minskat konstant på septemberräkningen sedan 1970-talet.

Foto: Åke Nilsson

vill vara med och inventera så kan du skriva till följande e-post: fagelinventering@biol.lu.se eller kontakta din lokalförening. Hör av dig först rutan kan vara tagen. De arter eller artgrupper som ska räknas är änder, gäss, svanar, doppingar, lommar, hägrar, skarvar, vadare (endast januari) och alkor. Det är samtliga individer av varje art som ska räknas. Inventeringen sker i mitten av respektive månad men exakt datum bestäms i god tid före räkningen. Vill du läsa mer om inventeringen hit-

tar man det på följande sida: www.fageltaxering.lu.se.

Enligt Green, Haas & Lindström (2021) har vattenfåglar baserat på sjöfågelräkningarna i januari en positiv bild. De skriver: *Bland dessa har majoriteten av de 30 analyserade arterna (53%) ökat under de senaste tio åren och en betydligt lägre andel har minskat i antal (17%). De ökande antalen övervintrande vattenfåglar beror även under denna korta period på en räckta milda vintrar*".

Knipa och salskrake är vanligt förekommande arter på januariräkningen i östra Småland.
Foto: Åke Nilsson

I rapporten Övervakning av Fåglarnas populationsutveckling, Årsrapport för 2021 kan man läsa följande: *I september 2020 inventerades 144 räkningssektorer och i januari 2021 räknades det fågel i 888 sektorer. Sammanlagt deltog minst 187 inventerare. Under septemberinventeringen sågs 151 017 fåglar fördelat på 37 arter, i januari 454 889 av 55 arter. Vanligaste art i september var bläsand (38 884) och i januari gräsand (117 560). I samma rapport kan man läsa om långtidstrenderna (januariinventeringen 1991-2021) för sjöfåglar för Västerhavet och Östersjön. Gränsen går vid Öresundsbron. Det märks inte någon större för-*

ändring i Västerhavet men en svag ökning av antalet i Östersjön. Arter som födosöker på botten i Östersjön exempelvis ejder och vigg är de enda arter som uppvisar en negativ långtidstrend. Tittar man istället på 10-årstrenden för januariräkningen (2011/2012 - 2020/2021) så är det ett antal arter som ökar. Arter som ökat mest med den största statistiska säkerheten är 14 stycken och två minskar. Enligt rapporten är det följande tio arter som ökat mest: toppskarv, snatterand, stjärtand, gråhäger, smådopping, bläsand, kricka, sothöna, bergand och sjöorre. De som minskat mest med samma statistiska säkerhet är ejder och vigg.

Vigg är den talrikaste arten på januariinventeringen i östra Småland. Det var också den vanligaste arten för hela Sverige i januari 2020. Foto: Åke Nilsson

ÖSOF:s verksamhetsområde

Inom ÖSOF:s verksamhetsområde i januari 2022 rapporterades det från 174 sektorer/områden. 1970 var det bara 45. Under septemberinventeringen 2022 var det 54 sektorer som blev inrapporterade. 1974 var det 30 stycken. På nästkommande sida kan man se hur sektorerna/områdena ser ut för den sydliga delen av östra Småland. Sektorerna är på fyra kartblad för ÖSOF:s område. Många sektorer har inventerats under lång tid med få uppehåll. Trenden är att allt fler sektorer räknas för varje år som går. Antalet räknade områden kan öka betydligt om man använder båt. I januari kan is göra att det inte finns några fåglar att räkna eller att båtinventering

inte är möjlig. Sektor H091 som finns strax söder om Oskarshamn (se kartan nedan) är ett exempel på en sektor som inventerats under lång tid både i januari och september.

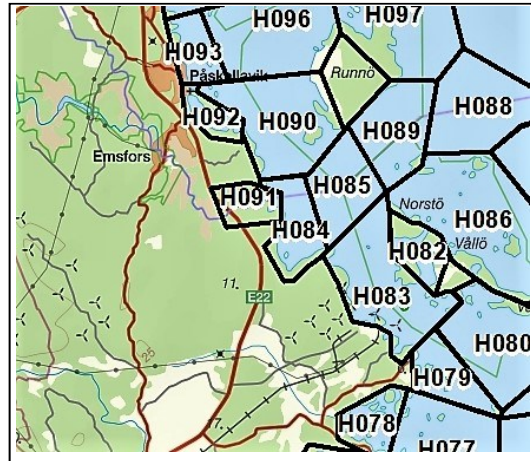
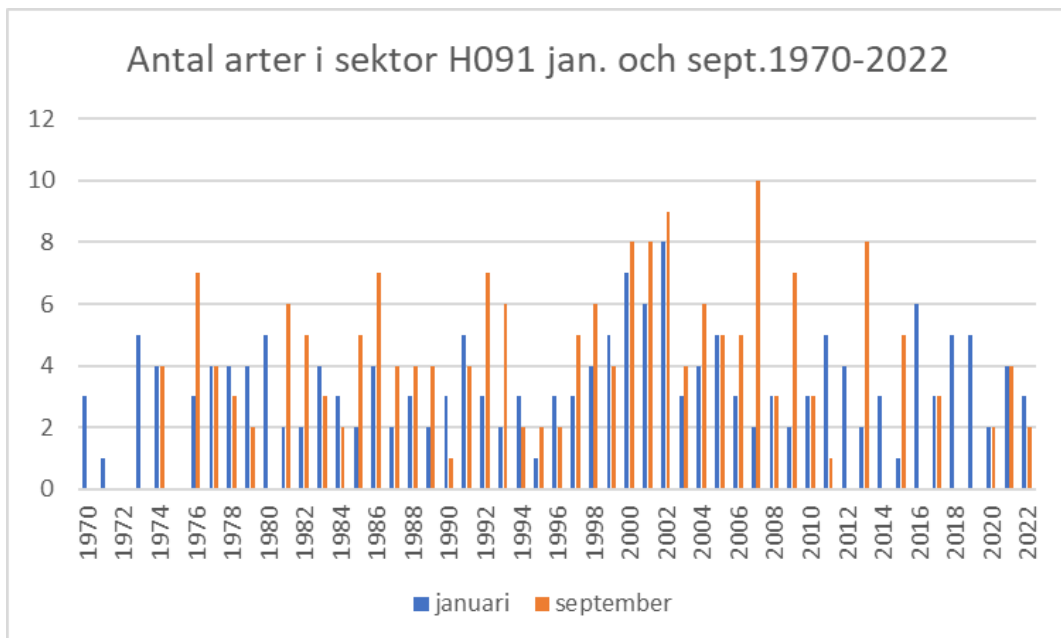
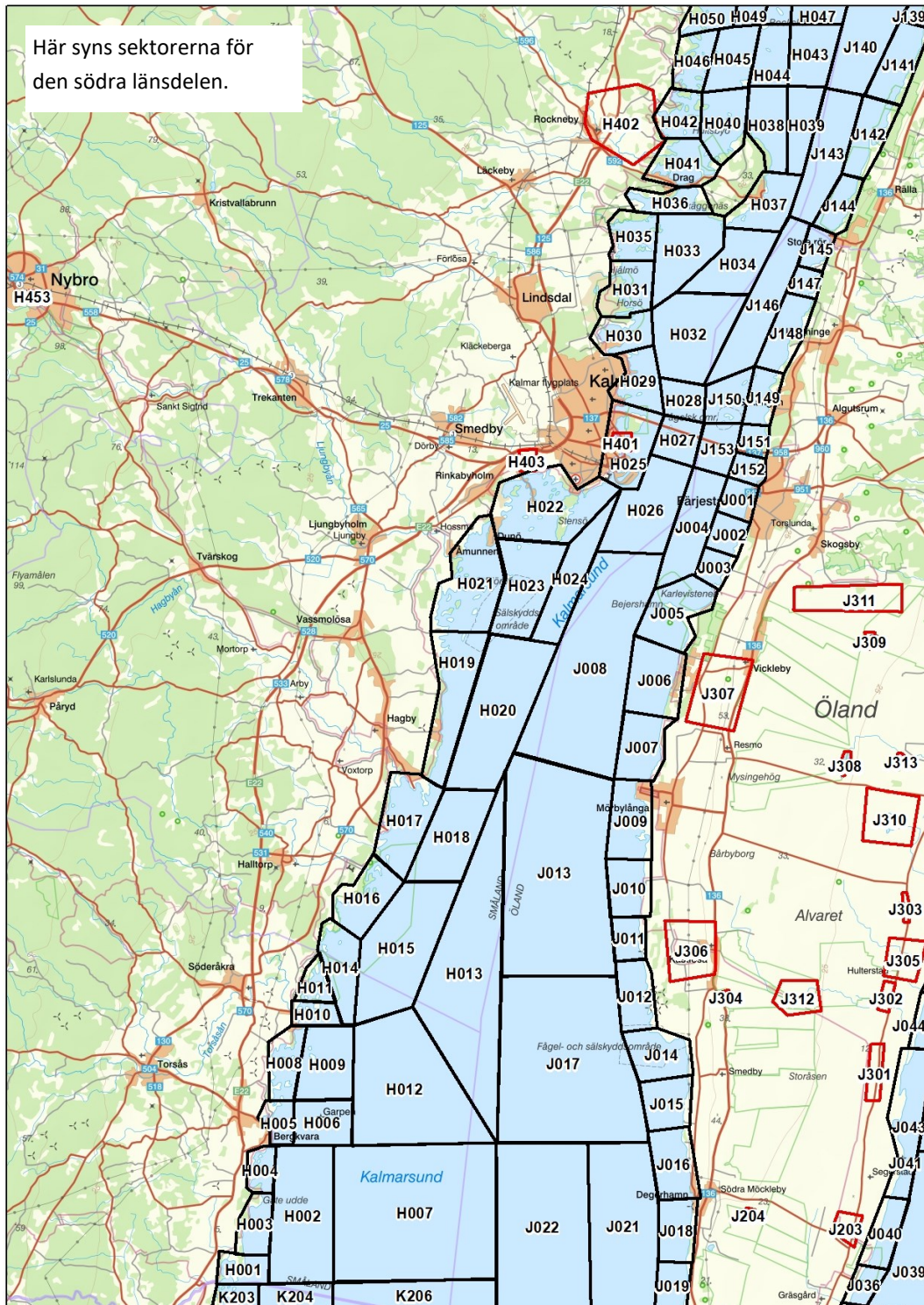

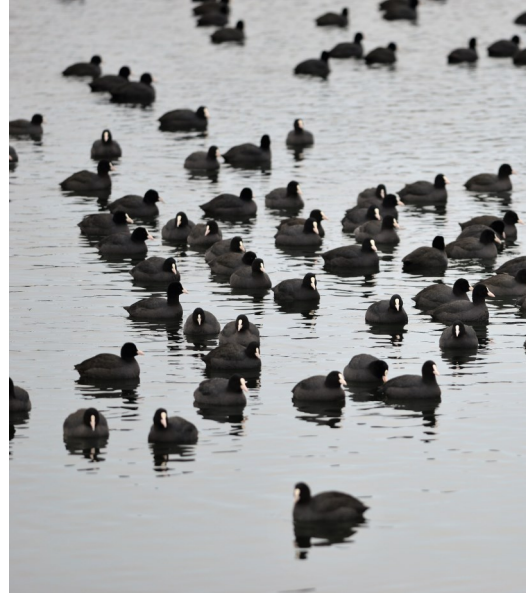
Diagram 1. Sektor H091 ligger utanför Emåns mynning i Oskarshamns kommun (se kartan ovan). Denna sektor har mer eller mindre inventerats varje år från 1970 i januari och från 1974 i september.

Åke Nilsson: I 57 år har det räknats sjöfåglar i januari i Sverige

Arterna som kan ses varierar en hel del mellan januari och september. I sektor H091 för januariräkningen har 16 olika arter räknats från 1970 till 2022. De enda åren som saknas helt är 1972 och 1975. Sektorn intill hade arter både 1972 och 1975 vilket borde innebära att det inte var några fåglar dessa båda år i H091 d.v.s. den kontrollerades och det var ingen is. 1971, 1973 och 1974 flyginventerades sektorn. De flesta sektorerna flyginventerades de första åren på 1970-talet. Den talrikaste arten för samtliga år blev knipa med 966 individer följt av storskrake med 572 individer och gräsand med 260 individer. Totalt har det räknats 2623 individer för sektorn.

Det sågs endast en sothöna under alla år i sektor H091 i januari.

Foto: Åke Nilsson

Tabell 1. Räknade arter för sektor H091 i januari 1970-1988.

	-70	-71	-73	-74	-76	-77	-78	-79	-80	-81	-82	-83	-84	-85	-86	-87	-88
knölsvan	20		5	12					3			5	4		3	5	
sångsvan																	
gräsand	10		6	11	4	64	18	6	8		1			15	1		
bergand																	
vigg			25	175													
svärta																	
alfågel																	
knipa	4		4	11	32	2	32		136	4		10	21		15		20
salskrake									1				1				1
småskrake																	
Storskrake		5	6		37		37	4	64	5	16			2	10		3
storlom												2					
skäggdopping												5					
storskarv								1								1	
gråhäger					3	1	2	1	1								
sothöna						1											

Åke Nilsson: I 57 år har det räknats sjöfåglar i januari i Sverige

Tabell 2. Räknade arter för sektor H091 i januari 1989-2006.

	-89	-90	-91	-92	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06
knölsvan		4	4	6	5		2			1	6	10	12	2	2	6	5	2
sångsvan												1						
gräsand			5					4	7		4	5	34	12		2	2	
bergand													3					
vigg																		
svärta									1									
alfågel												8						
knipa	180	15	29	5		10		4	2	12	5	10	43	6	4		22	10
salskrake			4									1		30		6	15	
småskrake		12										16	14					
storskrake	6		11	7	5	30		4	2	42		12	2	6			3	10
storlom																		
skäggdopping			7								5	6		4				
storskarv					150													
gråhäger								1								1		
sothöna																		

I januari 2021 var gräsand den talrikaste arten i hela Sverige med 117 560 individer. I sektor H091 sågs 10 stycken av dessa. Foto: Åke Nilsson

Tabell 3. Räknade arter för sektor H091 i januari 2007-2022.

	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	-22	Totalt 1970-2022
knölsvan				3		4	3	9		5	6	7	5	4	4	10	184
sångsvan																	1
gräsand	7							2	5				1	6	10	10	260
bergand																	3
vigg								5					10				215
svärta																	1
alfågel										5							13
knipa		100			66	6				45	15	26	30			30	966
salskrake					65	2				5							131
småskrake		5			21					1		4					73
Storskrake	4	13	3	24	17	40	25			20	5	7	50		20	15	572
storlom																	2
skäggdopping					2												29
storskarv			3									6					161
gråhäger				1													11
sothöna																	1

Storskarv är en art som har ökat som övervintrare under senare år. Det beror nog inte enbart på milda vintrar utan även ett större antal häckande fåglar. Foto: Åke Nilsson

Inventering av storskarv 2023

Regeringen har gett i uppdrag åt Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten att revidera den nationella förvaltningsplanen av storskarv samt öka kunskapen om storskarvens predation och födosök. Uppdraget ser ut enligt följande:

- revidera den nationella förvaltningsplanen för storskarv i enlighet med vad som anges nedan under rubriken den nationella planen för storskarv ska revideras,
- sammanställa kunskap och identifiera eventuella kunskapsbrister om storskarvens roll i ekosystemet och effekter på fiskbestånden, samt
- genomföra kompletterande predation- och födosöksstudier som förstärker kunskapen nationellt och regionalt om storskarven och därmed ger stöd åt en

ekosystembaserad förvaltning som omfattar fisket.

Naturvårdsverket ska samordna uppdraget och ge en delredovisning senast 30 november 2023.

Inventeringen kommer att genomföras av SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet. Det är Karl Lundström på SLU som blir ansvarig för projektet. Under 2020 genomförde SLU en flyginventering på västkusten och flyginventerade samtliga kolonier under en dag. Det gav drygt 6000 bon i 21 kolonier. 2012 uppskattades beståndet till drygt 3000 bon i 14 kolonier. Observera att den första häckningen konstaterades 1994. I samtal med Karl planeras flyginventering även under 2023. Skillnaden mot väst- och ostkusten är att kolonierna på västkusten är markhäckare vilket gör det lättare att räkna från en flygbild. På

Skarvkolonin som finns på Nordmannen strax norr om Ölandsbron varierar i storlek mellan åren. Foto: Åke Nilsson

ostkusten är det endast någon enstaka koloni som är med markhäckare. Det innebär att drönare kan bli aktuellt inom ÖSOF:s område. Det blir naturligtvis mer tidskrävande, men förmodligen lättare att räkna bon med hjälp av drönarbilder. I dagsläget är tanken att testa med drönare på några kolonier för att se om det fungerar. Övriga kolonier behöver räknas manuellt från land eller med båt som komplement till flyginventeringarna. I dagsläget har inte Karl

Lundström några närmare direktiv eller budget för uppdraget. Om man är intresserad av att hjälpa till så kan man kontakta undertecknad.

Linnéuniversitetet med Jonas Waldenström i spetsen håller på med ett eget projekt kring skarvarna. De kommer att GPS-märka ett antal vuxna individer under våren i första hand i Lervik, Mönsterås kommun.

Åke Nilsson

Adult storskarv med ungar. Foto: Åke Nilsson

Åke Nilsson: I 57 år har det räknats sjöfåglar i januari i Sverige

Gissa fågeln!

Båda arterna är fåglar som kan ses i östra Småland. OBS! Det kan vara ungfåglar. Rätt svar finns i nästa nummer. I föregående nummer (2022/3) var det överst en kustsnäppa och nederst en småsnäppa till vänster och en kärrensna till höger. Foto: Åke Nilsson, red.

Årsmöte

Medlemmarna i Östra Smålands Ornitologiska Förening (ÖSOF) kallas till ordinarie årsmöte **söndagen den 16 april 2023 kl. 16.00**. Mötet kommer att hållas digitalt via följande länk: <https://meet.google.com/src-cgka-sih>

OBS! Ingen anmälan behövs. Om det är tekniska problem ring ordf. Åke Nilsson 070 461 49 38.

Dagordning för årsmöte (enl. § 11 i föreningens stadgar)

1. Val av mötesordförande.
2. Val av sekreterare
3. Val av två justeringsmän.
4. Fastställande av dagordning
5. Fråga om mötet utlysts i behörig ordning.
6. Styrelsens årsberättelse och redovisning av räkenskaper.
7. Revisionsberättelse.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
9. Val av ledamöter i styrelsen (två ledamöter står på tur för omval).
10. Val av en eller två suppleanter.
11. Val av revisorer (på 1 år).
12. Val av valberedning (på 1 år).
13. Fastställande av utgifts- och inkomststat (budget) för 2023.
14. Bestämmande av årsavgiften för 2024.
15. Val av firmatecknare.
16. Ärenden som styrelsen förelägger årsmötet.
17. Av medlem framställt, skriftligen motiverat förslag som kommit styrelsen tillhanda senast tre veckor före årsmötet.
18. Mötets avslutande.

Hjärtligt välkomna!

